

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه
جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی الگوی بروز آتیولوژی و عوارض جراحی در بیماران
مبتلابه شکاف لب و کام در بیمارستان قدس قزوین از سال
۱۳۷۶ تا ۱۳۸۲

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر حسین تفضلی شادپور

نگارش:

لیلا قاسمی

خلاصه:

یکی از شایعترین ناهنجاریهای مادر زادی بعد از پا چماغی (Clump foot) شکافهای لب و کام است که علت شوک قابل ملاحظه ای برای والدین بچه مبتلا است و برای افراد مبتلا رنج فراوانی ایجاد می کند.

عوامل ایجاد کننده آن مولتی فاکتوریال بوده و وراثت و فاکتورهای محیطی مختلف در ایجاد آن نقش دارند.

شکافهای دهانی اغلب لب، لبه آلوئول و کام سخت و نرم را درگیر می کنند. سه چهارم آنها یک طرفه هستند. طرف چپ بیش از طرف راست درگیر می شود.

افراد مبتلا به شکاف از مشکلاتی رنج می برند که از آن جمله می توان به مشکلات مربوط به دندانها (Malocclusion)، ناهنجاری بینی، مشکلات گوش، اشکال در سخن گفتن و مشکل در تغذیه اشاره کرد. درمان آن تیمی می باشد.

هدف از این مطالعه، بررسی الگوی بروز این ناهنجاری، اتیولوژی و عوارض جراحی در بیماران مبتلا به شکاف لب و کام در بیمارستان قدس قزوین از فروردین ۱۳۷۴ تا اسفند ۱۳۸۲ می باشد.

با جمع آوری اطلاعات از طریق مراجعه به بایگانی بیمارستان قدس قزوین و ارسال دعوت نامه به بیماران و معاینه کلینیکی مراجعین و تکمیل پرسشنامه نتایجی به دست آمد که به شرح زیر می باشد:

شیوع درگیری درجنس مذکر بیشتر از جنس مونث بود.

میزان شیوع انواع شکاف لب تنها و شکاف لب به همراه شکاف کام در پسران بیشتر از دختران دیده شد. شکاف کام تنها در دختران شایعتر بود که مطابق با آمارهای جهانی می باشد.

شکاف کام تنها بیشترین و شکاف لب تنها، کمترین تعداد مبتلایان را تشکیل می داد.

شکاف لب تنها و شکاف لب به همراه شکاف کام در بیشتر موارد به صورت یک طرفه دیده شدند. در مورد شکاف کام تنها سمت درگیری قید نشده بود.

نسبت فامیلی والدین در ۲۶/۸ درصد مبتلایان مثبت بود.

سابقه تاریخچه فامیلی در ۲۴/۴ درصد مبتلایان مثبت بود.

هیچ یک از مادران در زمان بار داری اشعه دریافت نکرده بودند.

مصرف دخانیات توسط پدران در ۵۲/۲ موارد مثبت بود و هیچ یک از مادران مصرف دخانیات نداشتند.

هیچ یک از مادران در زمان بارداری سابقه مصرف دارو نداشتند .
۲۹/۳ درصد مادران در زمان بارداری استرس و فشار روانی داشتند.
در ۲۴/۱ درصد موارد از شکاف کام عمل شده فیستول مشاهده شد.
و در ۴۱/۷ درصد موارد از شکاف لب عمل شده اسکار مشاهده گردید.
عدم قرینگی لب و عدم قرینگی سوراخ بینی به ترتیب در ۲۵ درصد و ۳۳/۳ درصد موارد دیده شد.

وضعیت تکلم در ۲۴/۴ درصد بیماران به صورت Nasal Speech بود.
از نظر رتبه تولد و چندمین فرزند بودن ، فرزند اول بیشترین میزان و به ترتیب در دومین و سومین فرزند کم شده و از فرزند چهارم و به بعد افزایش می یابد .

Abstract

Clefts of lip and palate are the most common serious congenital anomalies to affect the orofacial region.

The occurrence of a cleft deformity is a source of considerable shock to the parents of an afflicted baby .

Orofacial clefts are produced by genetic and environment.

Oral clefts commonly affect the lip, alveolar ridge, and hard and soft palates.

Three fourths are unilateral deformities; one fourth are bilateral. The left side is involved more frequently than the right when the defect is unilateral.

Problems of cleft-afflicted individuals are dental problem, malocclusion, nasal deformity, feeding, ear problems, speech difficulties.

A team manages children affected with orofacial cleft.

The goal of this study is to determine the pattern of occurrence of cleft lip and palate and the possible risk factors for cleft lip and palate and complication of surgery in Ghodse Hospital.

This study included 104 patients with cleft lip /palate managed between 1995 and 2003.

Boys were affected more often than girls. cleft lip with or without cleft palate was more frequent in females.

Isolated cleft palate was more frequent than cleft lip with or without cleft palate.

positive family history for an orofacial cleft was seen in 11 of 41 patients (26.8%).

This supports the multifactor hereditary character of the disease.

The percentage of consanguineous families was (24.4%).

During pregnancy Stress was seen in 29.3% of mothers.

In this study no drug intake during pregnancy was reported.

And the exposure to x-ray during pregnancy was not seen in any mother

Smoking was positive in 51.2% of fathers and no one of mothers have smoking.

Complications were seen included : oronasal fistula in (24.1%), scar in (41.7%), lip Asymmetry in (25%) and nostrils Asymmetry in (33.3%), nasal speech in (24.4%).

incidence was higher in first children and consequently decreased in second and third children and increased in fourth and more .